

Dünyanın ən gənc universitetləri

Son 50 ildə Asiyada yeni ali təhsil müəssisələrinin sayında davamlı artım müşahidə olunur

Oruc MUSTAFAYEV

Müasir dünyanın trendləri ali məktəblər arasında rəqabəti gündən-günə gücləndirməkdədir. Dünyanın kəskinləşən çağırışları təkcə nüfuzlu ali təhsil müəssisələrini deyil, həm də gənc universitetləri də əhatə etməkdədir. Bu rəqabətlik mühitində dünyanın yaşı 50 və daha az olan ali məktəbləri də öz mövqelərini gücləndirərək ən nüfuzlu dünya liderlərindən geridə qalmadıklarını əyani surətdə göstərməkdədir.

Artıq bir neçə ildir ki, dünyanın son 50 ildə yaradılmış ən gənc ali məktəblərinin reytingini tərtib edən Böyük Britaniyanın "The Times Higher Education" jurnalı növbəti dəfə bu mövzuya müraciət etməklə

2020-ci il üzrə gənc ali məktəblərin artan fəallığına diqqət çəkib. Növbəti reytingdə (THE Young University Rankings -2020) yaşı 50-yə qədər olan 414 (ötən il 341) ali məktəb yer alıb. Reyting son 50 ildə Asiyada yeni ali təhsil müəssisələrinin sayında davamlı artım olduğunu göstərir.

Reytingə görə, Asiya ilk dəfə olaraq dünyanın iki aparıcı gənc universitetinə ev sahibliyi edir. Honkonq Elm və Texnologiya Universiteti üçüncü il ardıcıl olaraq gənc universitetlərin reytingində lider mövqedədir, Sinqapurun Nanyang Texnologiya Universiteti isə keçən illə (3-cü yer) müqayisədə bu dəfə ikinci sırada yer alıb. Hər iki universitet tədqiqat və biliklərin ötürülməsi sahəsində yüksək vizyon nümayiş etdirməklə beynəlxalq perspektivlər və elmi sitatların təsirinə görə çoxsaylı oxşar profillərə malikdir.

Ötən ilki reytingdə 2-ci yerdə olan İsveçrənin Lozanna Federal Politeknik Məktəbi 51 yaşını qeyd etdi-

yindən builki sıralamadan kənar qalıb. Asiya universitetləri ilk iki yeri tutarkən, ümumiyyətlə, top-10-luq Asiya və Avropa universitetləri arasında bölünüb. İlk beşiyə Paris Elm və Ədəbiyyat Universiteti (PSL Research), İtaliyanın Qabaqcıl Tədqiqatlar Məktəbi (Sant'Anna School of Advanced Studies - Pisa), Cənubi Koreyanın Qabaqcıl Elmlər və Texnologiya İnstitutu (KAIST) daxil olub. Paris Universiteti ötən il birləşdikdən sonra 11-ci yeri tutmaqla reytingdə yeni rekord imza atıb. Böyük Britaniya reytingdə 36, İspaniya 27, Fransa və Hindistan isə 26, Türkiyə 23, Avstraliya 22, İran 20, Tayvan 16, Yaponiya 14, Çin 6, ABŞ 4, Kanada 3, Rusiya 2 universitetlə təmsil olunur. Lakin Avstraliya növbəti dəfə reytingin yuxarı eşelonlarında istənilən digər ölkə ilə müqayisədə daha çox yer əldə etməsi ilə fərqlənib. Belə ki, Avstraliya top-100-lükdə 17 (ötən il 15) yer alıb. Yalnız Fransa 14 mövqə ilə bu nəticəyə bir qədər yaxınlaşıb. Böyük Britaniyanın ilk 100-lükdə 5 universiteti yerləşib.

Hindistan, eyni zamanda, reytingdə ən güclü məhsuldarlıq nümayiş etdirir: ilk dəfə ən yaxşı 70 ali

məktəb sırasına Hindistanın 2 ali təhsil müəssisəsi - (Hindistan Texnologiya İnstitutu Ropar və Hindistan Texnologiya İnstitutu İndore) daxil olub.

Ümumilikdə, reyting 66 ölkəni əhatə edir. Gənc universitetlərin reytingi global dünya reytingləri ilə eyni göstəricilərə əsaslanır. Lakin gənc universitetlərin missiyasını əks etdirmək üçün çəki əmsalları yənidən hesablanır, tədqiqat məhsuldarlığı, kadr və tələbə nisbəti, institusional gəlir və doktorantura təhsili kimi amillərə daha çox diqqət yetirilir.

Bütövlükdə isə reyting tərtibçiləri elmi tədqiqatlar (nəşrlərin sayı, alimlərin rəyləri, əldə olunmuş qrantlar), elmi işlərdən sitatgötürülmə, tədrisin keyfiyyəti (müəllim-tələbə nisbəti, elmi dərəcə sahiblərinin payı və sairə), beynəlxalq aktivlik, beynəlxalq mübadilə, innovasiyaların tətbiqindən əldə olunmuş gəlirlər kimi 13 kriteriyaya əsas götürüblər.

Reytinglə daha ətraflı www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2020/young-university-rankings səhifəsindən tanış olmaq olar.

Reyting	Ali məktəbin adı	Ölkə	Tələbələr ümumi sayı	Tələbə-müəllim nisbəti	Beynəlxalq tələbələr	Qadın:küşi nisbəti
1.	The Hong Kong University of Science and Technology	Honkonq	10,125	22.3	31%	aks olunmayıb
2.	Nanyang Technological University	Singapore	25,088	15.9	27%	48 : 52
3.	Paris Sciences et Lettres - PSL Research University	Fransa	21,298	11.5	26%	46 : 54
4.	Sant'Anna School of Advanced Studies - Pisa	İtaliya	776	12.4	19%	5 : 65
5.	Korea Advanced Institute of Science and Technology	Cənubi Koreya	9,481	10.2	8%	20 : 80
6.	Maastricht University	Niderland	6,857	18.6	54%	60 : 40
7.	City University of Hong Kong	Honkonq	9,587	11.0	45%	59 : 41
8.	Pohang University of Science and Technology	Cənubi Koreya	3,215	10.3	3%	23 : 77
9.	Sorbonne University	Fransa	43,076	13.5	19%	58 : 42
10.	Pompeu Fabra University	İspaniya	11,636	21.6	13%	60 : 40
11.	University of Paris	Fransa	61,390	17%	17%	64 : 36
12.	University of Luxembourg	Lüksemburq	4,654	18.7	49%	51 : 49
13.	University of Antwerp	Belçika	15,166	29.3	17%	55 : 45
14.	Queensland University of Technology	Avstraliya	34,871	38.2	16%	54 : 46
15.	University of Technology Sydney	Avstraliya	26,385	43.4	34%	51 : 49
16.	University of Duisburg-Essen	Almaniya	42,698	53.0	19%	48 : 52
17.	Ulsan National Institute of Science and Technology	Cənubi Koreya	4,127	13.9	8%	26 : 74
18.	University of Canberra	Avstraliya	10,823	36.2	32%	aks olunmayıb
19.	Hong Kong Polytechnic University	Honkonq	20,388	23.1	25%	52 : 48
20.	Aalto University	Finlandiya	12,195	18.6	26%	34 : 66
21.	Vita-Salute San Raffaele University	İtaliya	2,610	10.7	3%	59 : 41
22.	University of Passau	Almaniya	11,387	86.6	12%	59 : 41
23.	Aalborg University	Danimarka	16,340	13.6	15%	aks olunmayıb
24.	Medical University of Graz	Avstriya	3,352	10.9	24%	53 : 47
25.	University of South Australia	Avstraliya	20,268	30.5	25%	58 : 42
26.	University of Wollongong	Avstraliya	18,642	31.5	29%	52 : 48
27.	Medical University of Vienna	Avstriya	7,142	8.1	30%	52 : 48
28.	University of Potsdam	Almaniya	20,063	53.9	11%	57 : 43
29.	James Cook University	Avstraliya	11,491	21.2	11%	63 : 37
30.	Griffith University	Avstraliya	34,120	23.6	17%	58 : 42
=31	Alfaisal University	Saudiyyə Ərəbistanı	2,566	10.4	34%	60 : 40
=31	Paris-Sud University	Fransa	28,726	14.5	17%	56 : 44
33	Jacobs University	Almaniya	1,142	16.2	76%	45 : 55
=34	Curtin University	Avstraliya	29,214	20.2	31%	51 : 49
=34	Tampere University	Finlandiya	15,149	21.8	6%	51 : 49
=36	Medical University of Innsbruck	Avstriya	2,966	4.3	44%	52 : 48
=36	Western Sydney University	Avstraliya	32,259	35.7	17%	56 : 44
38	Macau University of Science and Technology	Makao	9,924	24.4	79%	56 : 44
39	George Mason University	ABŞ	29,377	18.0	10%	54 : 46
40	Auckland University of Technology	Yeni Zelandiya	18,035	17.1	47%	59 : 41
41	HSE University	Rusiya	22,111	13.1	9%	aks olunmayıb
42	University of Macau	Makao	9,340	14.4	37%	57 : 43
43	Maynooth University	İrlandiya	9,291	28.3	12%	55 : 45
44	Brighton and Sussex Medical School	Böyük Britaniya	879	11.3	15%	57 : 43
45	Swedish University of Agricultural Sciences	İsveç	3,737	4.5	4%	69 : 31
46	Hasselt University	Belçika	5,189	31.1	13%	47 : 53
=47	Khalifa University United	Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri	3,651	9.5	26%	55 : 45
=47	Southern University of Science and Technology	Çin	3,198	9.5	0%	27 : 73
49	University of Bremen	Almaniya	18,915	31.9	12%	51 : 49
50	United Arab Emirates University	Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri	7,523	9.2	21%	83 : 17

51	University of Bayreuth	Almaniya	9,255	29.7	10%	46 : 54
=52	University of Klagenfurt Austria	Avstriya	3,639	10.8	22%	69 : 31
=52	Rush University	ABŞ	2,425	2.0	1%	74 : 26
54	Università della Svizzera Italiana	İsveçrə	2,768	10.8	67%	49 : 51
55	Deakin University	Avstraliya	39,305	28.6	22%	58 : 42
56	Victoria University	Avstraliya	14,815	32.2	23%	53 : 47
=57	Cyprus University of Technology	Kipr	3,228	17.4	8%	54 : 46
=57	Grenoble Alpes University	Fransa	41,411	17.6	13%	52 : 48
=59	Aix-Marseille University	Fransa	67,857	16.6	12%	59 : 41
=59	IMT Atlantique	Fransa	1,676	8.2	44%	26 : 74
=59	Reykjavik University	İslandiya	2,879	24.9	8%	41 : 59
=62	Indian Institute of Technology Ropar	Hindistan	1,119	7.6	0%	13 : 87
=62	Swinburne University of Technology	Avstraliya	14,379	27.9	27%	36 : 64
64	Indian Institute of Technology Indore	Hindistan	1,128	9.7	0%	17 : 83
=65	University of California, Merced	ABŞ	7,324	20.9	8%	51 : 49
=65	Montpellier University	Fransa	39,405	19.5	15%	53 : 47
=65	Université de Versailles Saint-Quentin-en-Yvelines	Fransa	16,621	21.2	15%	59 : 41
68	Gwangju Institute of Science and Technology	Cənubi Koreya	2,098	12.1	6%	25 : 75
69	Sabancı University	Türkiyə	3,605	21.5	9%	37 : 63
70	Australian Catholic University	Avstraliya	23,886	43.5	12%	73 : 27
71	University of KwaZulu-Natal	Cənubi Afrika Respublikası	36,660	29.2	4%	58 : 42
72	Centrale Nantes	Fransa	1,706	16.1	45%	26 : 74
73	Qatar University	Qətər	15,585	17.3	38%	76 : 24
74	Babol Noshirvani University of Technology	İran	5,744	29.6	0%	32 : 68
75	Örebro University	İsveç	9,735	18.5	6%	61 : 39
=76	University of Crete	Yunanistan	13,321	23.4	4%	62 : 38
=76	RMIT University	Avstraliya	33,848	22.4	30%	47 : 53
78	Universiti Brunei Darussalam	Bruneı	3,830	10.9	15%	67 : 33
79	University of Occupational and Environmental Health	Yaponiya	1,142	2.6	1%	54 : 46
80	Northumbria University	Böyük Britaniya	21,811	17.5	17%	55 : 45
81	Linköping University	İsveç	18,544	11.2	12%	53 : 47
82	University of Côte d'Azur	Fransa	36,706	23.0	23%	55 : 45
83	University of Milan-Bicocca	İtaliya	26,509	28.9	6%	62 : 38
84	University of Cyprus	Kipr	6,635	22.0	11%	66 : 34
85	Jordan University of Science and Technology	İordaniya	21,512	13.4	17%	58 : 42
=86	University of Bordeaux	Fransa	54,965	21.6	13%	58 : 42
=86	Polytechnic University of Bari	İtaliya	6,122	24.4	1%	33 : 67
88	Cankaya University	Türkiyə	9,164	28.4	2%	45 : 55
89	Murdoch University	Avstraliya	14,905	27.7	37%	60 : 40
=90	Koç University	Türkiyə	5,381	15.6	6%	51 : 49
=90	Middlesex University	Böyük Britaniya	15,649	18.0	45%	60 : 40
92	Hong Kong Baptist University	Honkonq	8,759	11.6	45%	65 : 35
=93	Edith Cowan University	Avstraliya	17,560	31.3	26%	60 : 40
=93	Verona University	İtaliya	19,873	27.5	5%	64 : 36
=95	Bournemouth University	Böyük Britaniya	13,692	17.1	18%	55 : 45
=95	National Taiwan University of Science and Technology	Tayvan	8,340	19.5	15%	30 : 70
97	Bond University	Avstraliya	3,341	10.3	43%	54 : 46
98	Free University of Bozen-Bolzano	İtaliya	3,891	12.0	13%	67 : 33
=99	Diego Portales University	Çili	17,287	14.9	2%	49 : 51
=99	Florida International University	ABŞ	34,203	23.8	8%	57 : 43